

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt mandag den 15. marts 2021

Sag 65/2020

A

(advokat Preben Gundersen)

mod

Gældsstyrelsen

(advokat Rune Derno)

Biintervenient til støtte for A:

Danske Advokater

(advokat Christian Alsøe)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Fogedretten i Sønderborg den 18. marts 2020 (FS N02-12516/2019) og af Vestre Landsrets 8. afdeling den 23. april 2020 (V.L. B-0099-20).

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Thomas Rørdam, Vibeke Rønne, Lars Apostoli, Anne Louise Bormann og Jørgen Steen Sørensen.

Påstande

Kærende, A, har påstået, at fogedsagen nægtes fremme.

Indkærede, Gældsstyrelsen, har påstået stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Det fremgår af retsbog af 19. februar 2020 for Fogedretten i Sønderborg, at der den 9. oktober 2019 blev foretaget pantefogedudlæg i As klientkonto hos advokat B. I retsbogen hedder det bl.a.:

”Det skyldige beløb blev opgjort således:

Sagen opgjort til 3.305.338,75 kr.

Ialt: 3.305.338,75 kr.

Rekvirenten nedlagde påstand om opretholdelse af pantefogedudlæg af 9. oktober 2019 i As indestående på klientkonto hos advokat B på nuværende 70.000 kr.

Rekvisitus protesterede.

Det blev oplyst, at der den 9. oktober 2019 blev foretaget pantefogedudlæg i As faste ejendom, ..., Y-by, og klientkonto hos advokat B på 125.000 kr., til sikkerhed for en gæld til det offentlige på 3.305.338,75 kr.

Der er mellem parterne enighed om, at gælden til det offentlige er forfalden til betaling.

Det er oplyst, at A via advokat B har anmodet om genoptagelse af skatteansættelse for 2009, særligt for så vidt angår værdiskat ved salg af en fast ejendom.

Pantefoged Karen Saugstrup har ved mail af 9. oktober 2019 anmeldt udlæg i klientkonto stor 125.000 kr. overfor advokatfirmaet X.

Pantefoged Karen Saugstrup har ved mail af 25. oktober 2019 til advokatfirmaet X anmodet om opgørelse af advokathonoraret per dato.

Advokat B har ved mail af 19. november 2019 oplyst, at der per dato er udført arbejde for 44.000 kr. med tillæg af moms, i alt 55.000 kr., og at *”For god ordens skyld skal jeg gøre opmærksom på, at såfremt skatteåret 2009 bliver genoptaget vil der blive en udgift til revisor for at udarbejde skatteregnskab for 2009, hvilken udgift vil blive taget af depositummet. Der er p.t. 70.000 kr. tilbage af depositummet. Endelig kan jeg oplyse, at såfremt jeg får medhold i skattesagen, vil jeg søge omkostningsgodtgørelse hos Skattestyrelsen.”*

Fogedretten afsagde kendelse den 18. marts 2020. I kendelsen er det bl.a. anført:

”Det fremgår, at A har betalt 125.000 kr. på advokatfirmaet Xs klientkonto.

Gældsstyrelsen har anmeldt pantefogedudlæg den 9. oktober 2019, og advokat B har ved mail af 19. november 2019 oplyst, at have udført arbejde for 44.000 kr. med tillæg af moms, i alt 55.000 kr., for hvilket beløb advokaten har sikkerhed i indeståendet på klientkontoen.

Fogedretten lægger til grund, at indeståendet på klientkontoen tilhører A, og at advokatfirmaet har tilbageholdsret heri for udført arbejde.

Anmeldelse af udlæg er en sikringsakt. As advokat kan ikke søge sig fyldestgjort i indestående på klientkontoen efter modtagelse af anmeldelse om udlæg, hvorfor

bestemmes:

Pantefogedudlæg i klientkonto opretholdes.”

A kærede fogedrettens kendelse til Vestre Landsret. I landsrettens kendelse af 23. april 2020 hedder det bl.a.:

”Gældsstyrelsen foretog den 9. oktober 2019 pantefogedudlæg for 125.000 kr. i As klientkonto hos advokat B, advokatfirmaet X i Z-by. Gældsstyrelsen underrettede samme dag advokatfirmaet X om udlægget og anmodede advokatfirmaet om at opgøre klientkontoen. Advokat B anførte den 15. oktober 2019, at de 125.000 kr. på klientkontoen udgjorde depositum for salær i forbindelse med en skattesag for A, og at beløbet ikke ville blive afregnet. På anmodning fra Gældsstyrelsen oplyste advokat B den 29. oktober 2019 Gældsstyrelsen om, at han pr. denne dato havde udført arbejde for i alt 55.000 kr., og at der var 70.000 kr. tilbage på klientkontoen. Gældsstyrelsen anmodede den 14. november 2019 advokat B om at overføre de 70.000 kr. til Gældsstyrelsen, hvilket blev afvist af advokat B samme dag. Gældsstyrelsen indbragte herefter pantefogedudlægget for fogedretten.

Indeståendet på klientkontoen tilhører A, og advokat B har adgang til modregning heri for krav vedrørende arbejde udført forud for underretningen om udlægget i kontoen. Landsretten tiltræder herefter, at Gældsstyrelsen – med respekt af denne ret – kan foretage udlæg i klientkontoen.

Landsretten stadfæster derfor fogedrettens kendelse.”

Det fremgår af sagen, at advokat B ved brev af 4. juni 2019 til Skattecenter ... har anmodet om ekstraordinær genoptagelse af As indkomstansættelse for 2009. I brevet anføres bl.a., at A uretmæssigt er pålignet skat af ”anden kapitalindkomst virksomhed med 5.000.000 kr.”. Ved brev af 6. juni 2019 har Skattestyrelsen meddelt A, at henvendelsen vil blive besvaret snarest muligt og inden 12 måneder.

Retsgrundlag

Advokatsamfundets vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

”Klienttilsvar

§ 2

Stk. 1. Det samlede beløb, som er betroet advokaten eller advokatselskabet som led i advokatvirksomhed, betegnes i denne vedtægt som klienttilsvaret.

Stk. 2. Klienttilsvaret skal indestå på en særlig konto i pengeinstitut (klientbankkonto). Klientbankkontoen skal betegnes som klientkonto.

...

Klientbankkonto

§ 7

Stk. 1. En klientbankkonto oprettes i advokatens eller advokatselskabets navn og er undergivet henholdsvis advokatens eller advokatselskabets rådighed.

...

§ 8

Stk. 1. Advokaten eller advokatselskabet må kun oprette klientbankkonti i pengeinstitutter, som skriftligt over for advokaten har forpligtet sig til at overholde følgende bestemmelser:

1) Pengeinstituttet skal ikke ved modregning eller på anden måde kunne disponere over noget på en klientbankkonto indestående beløb.

...

§ 9

Stk. 1. På en klientbankkonto må advokaten og advokatselskabet kun hæve følgende:

- 1) Beløb, som udbetales til en klient eller som led i behandling af klientens sag.
- 2) Beløb, som advokaten eller advokatselskabet har til gode hos en klient i henhold til bogført mellemværende, der berettiger til modregning.
- 3) Beløb, som efter opgørelse og afstemning overstiger advokatens eller advokatselskabets samlede tilsvær.

Stk. 2. Beløb, som haves i henhold til stk. 1, nr. 1 eller 2, må ikke overstige tilsværet over for klienten.

Stk. 3. Beløb, som haves i henhold til stk. 1, nr. 1 eller 2, skal indsættes på advokatens eller advokatselskabets driftskonto i pengeinstitut.

Stk. 4. Salærer må, selv om de er indtjent, ikke haves på klientbankkontoen, uden at salæret samtidig bogføres, og faktura tilstilles klienten.”

Anbringender

A har anført navnlig, at han i en længere periode har været i udlandet og ikke beskæftiget sig med sine danske skatteforhold. Det var først, da han kom tilbage til Danmark, at han blev opmærksom på sine skatterestancer. Han bad advokat B undersøge rigtigheden af restancerne og om at bistå med at få dem ændret, hvis de ikke var rigtigt opgjort. Det resulterede i, at hans restancer for ansættelsesårene 2010-2014 blev væsentligt nedsat. Først herefter opdagede

skattemyndighederne, at han havde skatterestancer også for 2009, og det er disse restancer, der er baggrund for udlægsanmodningen i den foreliggende sag.

Det følger af klientkontovedtægten og de advokatetiske regler, at der ikke kan gøres udlæg i en klientkonto. En advokat må ikke kræve betaling for endnu ikke udført arbejde, og opkrævning af depositum er derfor sædvanlig praksis. Klientkontoen hos advokat B er ikke anvendt som kreditorly, men er etableret til brug for en aktuel tvist med skattemyndighederne om ansættelsen for indkomståret 2009. Det er retssikkerhedsmæssigt forkasteligt, at Gældsstyrelsen ved udlægget fratager en borger midler, som benyttes til at føre sag mod skattemyndighederne.

Retsplejelovens § 511, stk. 3, og § 516 udelukker eller begrænser også adgangen til udlæg i klientkontomidler, og udlæg kan under alle omstændigheder ikke fuldbyrdes, før advokatens sagsbehandling er afsluttet, idet det først herefter kan afklares, hvem indeståendet på klientkontoen reelt tilhører. Det svarer til retsstillingen ved udlæg i depositum for leje, hvor kreditor kan foretage udlæg, men først søge fyldestgørelse, når lejeren er fraflyttet, og depositum er afregnet.

Danske Advokater har tilsluttet sig As påstande og anbringender og supplerende anført navnlig, at det efter klientkontovedtægten § 7, stk. 1, kun er advokaten, der kan råde over kontoens indestående. Klienten har således ikke uden videre ret til at kræve indeståendet udbetalt, og indeståendet kan ikke henregnes til klientens formue. Der kan derfor ikke gøres udlæg af klientens kreditorer. I hvert fald kan udlæg kun ske med respekt af advokatens krav på salær i den sag, som kontoen er oprettet til sikkerhed for.

Hvis udlæg i en klientkonto afskærer advokatens mulighed for dækning i indbetalt depositum, er der tale om et indgreb i den fri adgang til at lade sig repræsentere ved advokat. Denne ret er beskyttet af artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Gældsstyrelsen har anført navnlig, at indestående på en klientkonto er en del af klientens formue. Der kan derfor efter retsplejelovens § 507, stk. 1, gøres udlæg i indeståendet med respekt af advokatens krav på betaling for allerede udført arbejde. Hverken klientkontovedtægten eller de advokatetiske regler kan føre til andet resultat, idet klienten til enhver tid kan

bringe klientforholdet til ophør og kræve den resterende del af indeståendet på kontoen udbetalt. Retsplejelovens § 511, stk. 3, og § 516 kan ikke anvendes, heller ikke analogt. Det samme gælder reglerne om depositum i lejeforhold.

Der kan formentlig forekomme tilfælde, hvor Gældsstyrelsen ud fra retssikkerhedsmæssige overvejelser er berettiget til at afstå fra at gennemføre udlæg, hvis udlægget vil afskære den pågældende borger fra at varetage sine interesser i en verserende retssag mod skattemyndighederne. Et sådant tilfælde foreligger imidlertid ikke, idet der på tidspunktet for udlægget ikke var nogen aktuel tvist mellem skattemyndighederne og A. As synspunkter indebærer reelt mulighed for ved indbetaling til klientkonto at reservere midler til mulige fremtidige retssager og dermed etablere kreditorly. Artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention gælder generelt ikke i skattesager.

Udlægget i den foreliggende sag må anses at være gjort i det krav, som A på udlægstidspunktet havde mod advokat B. Advokat B kan modregne sit krav på salær i det omfang, kravet var stiftet på det tidspunkt, hvor han fik kendskab til udlægget. Subsidiært må udlægget betragtes som sket i selve klientkontoen, og i så fald foreligger der en panteretlig prioritetskonflikt. I begge tilfælde har udlægget prioritet fra det tidspunkt, hvor advokat B fik meddelelse om udlægget.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

Advokat B har bistået A i en sag om ekstraordinær genoptagelse af hans indkomstansættelse for 2009. I den forbindelse har A indbetalt 125.000 kr. til en klientkonto som sikkerhed for advokat Bs krav på salær mv. Advokat B har udført arbejde i sagen for 55.000 kr. inkl. moms.

Sagen angår, om Gældsstyrelsen kan gøre udlæg i As indestående på klientkontoen for hans gæld til det offentlige, og i givet fald udlæggets prioritetsmæssige stilling.

Udlæg i indestående på klientkontoen

Efter retsplejelovens § 507, stk. 1, kan pengekrav fuldbyrdes ved udlæg i en så stor del af skyldnerens formue, som efter fogedrettens skøn er nødvendig til dækning af det pågældende

krav samt omkostninger mv. Spørgsmålet er, om As indestående på klientkontoen kan anses for hans formue.

Efter § 2, stk. 1 og 2, i Advokatsamfundets vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler skal det samlede beløb, som er betroet advokaten eller advokatselskabet som led i advokatvirksomhed (klienttilsvaret), indestå på en særlig konto i pengeinstitut (klientbankkontoen). Kontoen oprettes efter vedtægtens § 7, stk. 1, i advokatens eller advokatselskabets navn og er undergivet advokatens eller advokatselskabets rådighed. Efter vedtægtens § 9 må advokaten eller advokatselskabet kun hæve bestemte beløb på kontoen, herunder tilgodehavender hos klienten i henhold til bogført mellemværende, der berettiger til modregning, jf. § 9, stk. 1, nr. 2.

A kan efter det anførte ikke selv råde over sit indestående på klientkontoen. Det er imidlertid ubestridt, at han kan bringe klientforholdet til advokat B til ophør, og at han i så fald vil have krav på opgørelse af kontoen og udbetaling af indeståendet med fradrag af salær for udført arbejde. Indeståendet kan i den henseende sidestilles med midler, som A selv har stående på en bankkonto til brug for advokatbistand. Højesteret finder herefter, at indeståendet må henregnes til As formue, således at der i overensstemmelse med retsplejelovens almindelige regler kan gøres udlæg heri.

A har anført, at Gældsstyrelsen ved udlægget har frataget ham midler til at føre sag mod skattemyndighederne om hans indkomstansættelse for 2009. Retsplejeloven indeholder ikke bestemmelser, der ud fra sådanne hensyn begrænser adgangen til udlæg, og der er ikke peget på forhold, som på andet grundlag kan føre til, at udlægget ikke kunne foretages.

Udlæggets prioritetsstilling

Parterne er enige om, at advokat B kan søge fyldestgørelse i As indestående på klientkontoen for så vidt angår betaling for arbejde, som han på det tidspunkt, hvor han blev gjort bekendt med udlægget, havde udført.

Retsplejelovens § 511, stk. 3, og § 516 finder ikke anvendelse, og Højesteret finder, at advokat B heller ikke på andet grundlag har sikkerhed i indeståendet for arbejde udført efter det nævnte tidspunkt.

Konklusion og sagsomkostninger

Højesteret stadfæster kendelsen.

Under hensyn til sagens karakter finder Højesteret, at ingen part skal betale kæremålsomkostninger for Højesteret til den anden part.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelse stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale kæremålsomkostninger for Højesteret til den anden part.